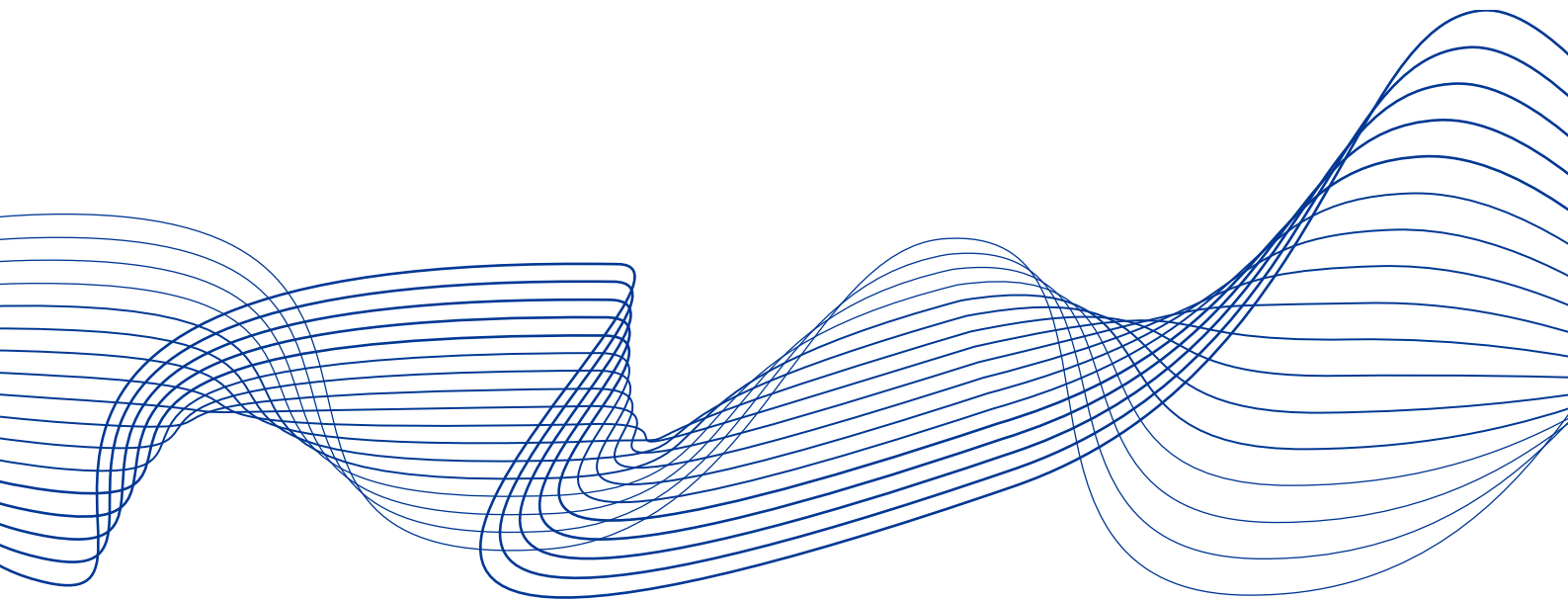

Godišnje izvješće

2017.

ESRB

Europski odbor za sistemske rizike

Europski sustav financijskog nadzora

Sadržaj

Predgovor	2
Kratki pregled	3

Predgovor

Mario Draghi,
predsjednik Europskog odbora
za sistemske rizike

Sedmo godišnje izvješće Europskog odbora za sistemske rizike (ESRB) obuhvaća razdoblje od 1. travnja 2017. do 31. ožujka 2018. Tijekom promatranog razdoblja ESRB je i dalje pomno pratio izvore sistemskih rizika u europskom financijskom sustavu i gospodarstvu te je utvrdio četiri glavna rizika za financijsku stabilnost u Europskoj uniji (EU). Pritom je analizirao kretanja u sektoru poslovnih nekretnina i u nebankarskom financijskom sektoru.

Kada je riječ o tržištu poslovnih nekretnina, nakon objave preporuka ESRB-a s ciljem upotpunjavanja podataka provedeno je istraživanje o mogućim novim izvorima podataka. Osim toga, ESRB je ispitao dostupnost fizičkih podataka o poslovnim nekretninama.

U promatranom razdoblju također je i dalje razvijao okvir za praćenje rizika u nebankarskom financijskom sektoru, među ostalim objavom drugog izvješća o bankarstvu u sjeni u EU-u (*EU Shadow Banking Monitor*). Nadalje, ESRB je u svojem prikazu rizika objavio nove pokazatelje o središnjim drugim ugovornim stranama i osiguravajućim društvima.

Uzimajući u obzir opasnost od kibernetičkih napada, ESRB je pokrenuo osnivanje Europske sistemske kiberskupine, kako bi se članovima omogućila rasprava o sadašnjim politikama i razmjena informacija o novim međunarodnim inicijativama.

Osim toga, i dalje je poticao raspravu o makrobonitetnoj politici organiziranjem brojnih konferencija i radionica. U rujnu 2017. održana je druga godišnja konferencija ESRB-a, na kojoj su među temama rasprava o politici bili pravni aspekti makrobonitetnih propisa i provedba makrobonitetne politike izvan bankarskog sektora. Neke su rasprave bile posvećene izazovima i budućnosti bankarstva u EU-u, rješavanju pitanja neprihodonosnih kredita u bankarskom sektoru EU-a te praćenju rizika u bankarstvu u sjeni.

Naposlijetku, htio bih srdačno zahvaliti Vítoru Constânciu, koji je bio potpredsjednik Europske središnje banke do svibnja 2018., na potpori koju je pružao ESRB-u od njegova osnutka u svojstvu člana Općeg odbora i Upravljačkog odbora.

Kratki pregled

Tijekom promatranog razdoblja ESRB je utvrdio četiri najvažnije prijetnje stabilnosti financijskog sektora EU-a, a to su: (1) ponovno određivanje cijene rizika na globalnim financijskim tržištima, (2) stalne slabosti u bilancama banaka, osiguravatelja i mirovinskih sustava, (3) izazovi povezani s održivošću duga u državnom sektoru i sektorima poduzeća i kućanstava te (4) osjetljivost bankarstva u sjeni i širenje zaraze na širi financijski sustav. Kao što je istaknuto i u prethodna dva godišnja izvješća ESRB-a, osobito izraženim rizikom za financijsku stabilnost smatra se rizik naglog preokreta globalnih premija za rizik. Za razliku od ocjene iz 2016., rizici povezani sa slabostima u bilancama banaka, osiguravatelja i mirovinskih sustava sniženi su za jedan stupanj i umjesto u skupini visokih rizika sada se nalaze u skupini srednjih rizika. Osim toga, rizik koji proizlazi iz održivosti duga u državnom sektoru te sektorima poduzeća i kućanstava podignut je za jedan stupanj i sada je u skupini srednjih rizika.

Spomenuti sistemski rizici za financijski sektor EU-a bili su osnova za nepovoljan makrofinancijski scenarij koji je ESRB izradio za potrebe testiranja na stres bankarskog sektora na području cijelog EU-a u 2018., koje provodi Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA). Ti se rizici uzimaju u obzir i u nepovoljnim scenarijima oblikovanima za potrebe testiranja na stres u sektoru osiguranja u 2018., koje provodi Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje. Pojednosti tih scenarija nalaze se u ovom Godišnjem izvješću.

U 2017. ESRB je izmijenio okvir za recipročnost s ciljem daljnjeg usklađivanja primjene pragova značajnosti u skladu s načelom *de minimis*. Prema novom okviru, od države članice koja primjenjuje mjeru politike zahtijeva se da predloži najviši prag značajnosti na razini institucije kada traži recipročnost primjene te mjere, pri čemu ESRB provjerava prikladnost predloženog praga.

Osim toga, ESRB je objavio preporuku čiji je cilj rješavanje pitanja sistemskih rizika povezanih s likvidnosnom neusklađenošću i upotrebom financijske poluge u investicijskim fondovima. U preporuci, koja je upućena Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) i Europskoj komisiji, razmatraju se alati za upravljanje likvidnošću, prakse nadgledanja nadzora i testiranja otpornosti na stres za likvidnosni rizik kao i napredno izvješćivanje te operacionalizacija postojećih ovlasti za ograničenje financijske poluge.

U daljnjem nastojanju da se makrobonitetni okvir za bankarstvo dodatno razvije, ESRB je objavio izvješće u kojem se raspravlja o implikacijama za financijsku stabilnost Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja (MSFI) 9. U izvješću se zaključuje da je, ukupno gledajući, MSFI 9 veliko poboljšanje u odnosu na Međunarodni računovodstveni standard 39 te da se, s gledišta financijske stabilnosti, očekuje da će donijeti znatne koristi. Među njima su više razine transparentnosti te pravodobnije i odlučnije priznavanje kreditnih gubitaka. Istodobno se u izvješću navodi više pitanja koja će biti potrebno analizirati u sklopu preispitivanja nakon provedbe MSFI-ja 9, uključujući cikličko ponašanje modela očekivanih gubitaka po kreditima prema MSFI-ju 9 i njegov utjecaj na ponašanje banaka. ESRB je objavio i izvješće o rješavanju pitanja neprihodonosnih kredita u Europi, u kojem se iznose određeni prijedlozi politika koji nadopunjuju druge inicijative na razini EU-a i europodručja. Makrobonitetnom okviru za bankarstvo pridonio je i slanjem Mišljenja o makrobonitetnim strukturnim zaštitnim slojevima kapitala Europskoj komisiji. Predložio je više promjena, od znatnog povišenja gornjih granica zaštitnog sloja za ostale sistemski važne institucije i nadogradnje zaštitnog sloja za sistemski rizik usmjerenih na određene izvore strukturnih

necikličkih sistemskih rizika do uvođenja promjena postupovnog okvira za strukturne zaštitne slojeve.

Kada je riječ o napretku u razvoju makrobonitetnog okvira izvan bankarskog sektora, ESRB je pridonio preispitivanjima propisa i povezanim europskim savjetovanjima. U okolnostima revizije Uredbe o infrastrukturi europskog tržišta ESRB je objavio izvješće radi dodatnog poboljšanja učinkovitosti i transparentnosti sadašnjeg okvira. Što se tiče središnjih drugih ugovornih strana, ESRB se očitovao o ESMA-inu savjetodavnom dokumentu o nacrtu smjernica o mjerama za ograničenje procikličnosti marži središnjih drugih ugovornih strana. ESRB je također utvrdio područja u kojima zakonodavne prijedloge okvira za oporavak i sanaciju središnjih drugih ugovornih strana treba doraditi radi boljeg rješavanja makrobonitetnih pitanja. Kada je riječ o makrobonitetnim razmatranjima za sektor osiguranja, ESRB je utvrdio područja mogućih poboljšanja okvira Solventnost II i zagovarao je razvoj usklađenog okvira za oporavak i sanaciju za sektor osiguranja u cijelom EU-u.

Broj domaćih makrobonitetnih mjera koje su donijele države članice ostao je stabilan u odnosu na 2016. Godinu 2017. lakše je usporediti s 2016. nego s prethodnim godinama jer su u većini država članica u tom razdoblju bili u potpunosti dostupni svi makrobonitetni alati iz Direktive o kapitalnim zahtjevima IV i Uredbe o kapitalnim zahtjevima. Većina država članica poduzela je neke mjere makrobonitetne politike u 2017. Većinom su to bile mjere postroženja u svrhu odgovaranja na cikličke rizike, a među najčešće upotrebljavanima bilo je određivanje gornje granice omjera vrijednosti kredita i imovine te protuciklički zaštitni sloj kapitala. Međutim, često je u upotrebi bio i zaštitni sloj za sistemski rizik.

ESRB je i dalje ocjenjivao provedbu svojih preporuka. Tijekom promatranog razdoblja započeo je ili dovršio procjenu pet preporuka ili potpreporuka. Usklađenost s potpreporukom ESRB-a o financiranju kreditnih institucija koja je upućena EBA-i ocijenjena je kao potpuna. U tijeku su procjene povezane s Preporukom ESRB-a o novčanim fondovima, Preporukom ESRB-a o smjernicama za utvrđivanje stopa protucikličkog zaštitnog sloja i Preporukom ESRB-a o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike. Naposljetku, procijenjeni su pojedini elementi Preporuke ESRB-a o priznavanju i određivanju stopa protucikličkog zaštitnog sloja za izloženosti prema trećim zemljama (izvan Europskoga gospodarskog područja).

Radi olakšavanja rasprave i dodatnog razvoja konceptualnog razmišljanja o makrobonitetnoj politici u rujnu 2017. održana je druga godišnja konferencija ESRB-a. Rasprave o politici bile su usmjerene na pravne aspekte makrobonitetnih propisa i na provedbu makrobonitetne politike izvan bankarskog sektora. Raspravljalo se i o izazovima i budućnosti bankarstva u EU-u, rješavanju pitanja neprihodonosnih kredita u bankarskom sektoru EU-a te praćenju rizika u bankarstvu u sjeni.

Impresum

© **Europski odbor za sistemske rizike, 2018.**

Poštanska adresa: 60640 Frankfurt na Majni, Njemačka
Telefonski broj: +49 69 1344 0
Mrežne stranice: www.esrb.europa.eu

Sva prava pridržana. Dopušta se reprodukcija u obrazovne i nekomercijalne svrhe uz navođenje izvora.

Krajnji datum za podatke uključene u ovo izvješće bio je 31. ožujka 2018. Objašnjenje terminologije i pokrata možete pronaći u [Pojmovniku ESRB-a](#).

ISSN 2363-1619 (pdf)
ISBN 978-92-9472-002-3 (pdf)
DOI 10.2849/151894 (pdf)
Kataloški broj EU-a DT-AB-18-001-HR-N (pdf)